НАРОДНО СЪБРАНИЕ
№ 52-654-04-73
Дата 17.07.2026

ЧРЕЗ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

1438 фм

ДО
Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г., № 52-602-01-19, внесен от Министерски съвет на 01.07.2026 г., както следва:

В Преходни и заключителни разпоредби:

Параграф 15 да отпадне.

МОТИВИ

Предвидената в § 15 промяна на минималния размер на държавната субсидия от 20 лева на 7,7 евро за едно самоопределило се лице не представлява техническо превалутиране във връзка с въвеждането на еврото, а реално намаляване на законово установения размер. По официалния фиксиран валутен курс 1 евро = 1,95583 лева сумата от 20 лева е равностойна на 10,2258 евро, т.е. след закръгляване - 10,23 евро. Размерът от 7,7 евро съответства на около 15,06 лева и води до намаление с приблизително 24,7 на сто - близо една четвърт от действащия размер.

Посочената цел за краткосрочна фискална консолидация и очакваният бюджетен ефект от 5 млн. евро не са достатъчни сами по себе си, за да обосноват трайно изменение на установения в Закона за вероизповеданията

модел на финансиране. Към предложението не е представена подробна оценка на въздействието върху отделните вероизповедания, възнагражденията на свещенослужителите, поддръжката на храмовете и религиозното културно наследство, както и върху образователните, социалните и благотворителните дейности, които религиозните общности осъществяват. Не са разгледани и алтернативни мерки, чрез които търсеният фискален ефект би могъл да бъде постигнат без намаляване на законовата гаранция за тяхната финансова устойчивост.

С измененията в Закона за вероизповеданията от 2018 и 2019 г. беше въведена държавна политика за прозрачно, предвидимо и достатъчно финансиране на регистрираните вероизповедания. Тази политика цели да укрепи тяхната финансова независимост, да ограничи зависимостта от външно и непрозрачно финансиране и да създаде устойчиви условия за осъществяване на религиозната им дейност. Намаляването на минималния размер на субсидията отслабва именно тези гаранции и създава риск от възстановяване на зависимости, чието преодоляване беше основна цел на действащата уредба.

Религиозните общности не изпълняват единствено богослужебни функции. Те поддържат храмове и обекти на религиозното и културното наследство, организират социални и благотворителни инициативи, оказват подкрепа на бедни, болни, възрастни и други уязвими лица, работят с деца и младежи и допринасят за междурелигиозния диалог, общественото спокойствие и противодействието на нетърпимостта и езика на омразата. Поради това намаляването на финансирането може да има последици, които надхвърлят непосредствения бюджетен ефект и засягат обществения интерес.

Предвиждането на намалението в хода на бюджетната година допълнително затруднява планирането. Вероизповеданията са изготвили своите бюджети, поели са трудови и договорни ангажименти и са организирали дейността си при действащия към момента законов размер. Макар законодателят да разполага с правомощие да изменя размера на субсидията, съществена промяна в рамките на годината следва да бъде основана на ясна оценка на въздействието, да бъде пропорционална и да предвижда достатъчна преходна уредба. В противен случай се засягат принципите на правна сигурност, предвидимост и защита на оправданите правни очаквания.

Финансирането на вероизповеданията не следва да се приравнява механично с други видове публично субсидиране. То е свързано със създаването на условия за свободното упражняване на вероизповеданието, с опазването на културното наследство, с финансовата независимост и прозрачността на религиозните институции и с дейности в полза на обществото. Еднаквото номинално намаление също не изключва непропорционално въздействие върху общности с различна организационна структура, материална база и възможности за собствено финансиране.

Предлаганото изменение чрез разпоредба на закона за държавния бюджет би имало трайно действие в специалния Закон за вероизповеданията, докато изтъкнатата причина е краткосрочна фискална мярка. Подобна структурна промяна следва да бъде предмет на самостоятелна преценка, обществено обсъждане и анализ на дългосрочните последици, а не да се извършва само като елемент от годишната бюджетна процедура.

С оглед на изложеното е необходимо да бъде запазена реалната стойност на действащия размер от 20 лева. Неговата точна равностойност след превалутиране и закръгляване до евроцент е 10,23 евро. Това решение не създава нова привилегия и не увеличава субсидията, а единствено гарантира, че преминаването към евро няма да бъде използвано за реално намаляване на установеното държавно финансиране.

Поради тези съображения предлагаме параграф 15 да отпадне.

ВНОСИТЕЛИ:

Мехра Х. Михайлова-Хогерд
Айтен Байрям Сюре
Атидже Алиева-Вели
Халил Летифов
Байрам Байрам
Фатима Йълдъс
Тансер Бейти
Станислав Анастасов